

Advokat Gullik Maudal Huseby

Vår ref.:  
24/1054-13/EL

Deres ref.:

Dato:  
13.09.2024

## **Regioner i DAB Lokalradioblokka - tilsva**

Medietilsynet viser til brev og prosessvarsel av 13. juni og 26. august 2024 fra Advokatfirma Øglænd & Co AS på vegne av selskapet A-Media AS (heretter «A-Media»). I brevene anføres blant annet at nærmere angitte regioner i Lokalradioblokka er sammenslått til større geografiske enheter. Det anføres at dette er i strid med forutsetningene for lokalradiodrift for denne frekvensressursen. I tillegg pekes det på at A-Media som anleggskonsesjonær for Riksblokk II blir utsatt for konkurranse fra de sammenslåtte sendernettene i Lokalradioblokka, og at dette er i strid med at det er gitt kun to anleggskonsesjoner med eksklusiv rett til å drive riksdekkende kringkasting på DAB i Norge.

A-media krever at Medietilsynet gjennomfører tilsyn med følgende anleggskonsesjonærer: Haugaland Kraft Fiber AS, Bording Media ENK, Hutchinson AS, Lokalradioene i Innlandet AS og Jærradiogruppen AS (heretter omtalt samlet som anleggskonsesjonærene). Det kreves videre at det gis pålegg overfor disse om kun å ha én multiplekser i drift per region, samt at det stilles krav om at anleggskonsesjonærer må kunne tilby transmisjonsavtale per region for lokalradioer som ønsker å sende i Lokalradioblokka.

Medietilsynet har vurdert om det er grunnlag for å reise tilsynssak på bakgrunn av A-medias klage, men kommet til at faktum og sakens rettslige sider ikke gir slikt grunnlag. Medietilsynets beslutning begrunnes nedenfor.

### **Sakens rettslige sider**

Medietilsynet tildeler konsesjon til opprettelse og drift av senderanlegg for kringkasting jf. kringkastingsforskriften § 1-5, samt tildeler konsesjon til drift av lokalradio (innholdskonsesjon) jf. kringkastingsforskriften § 7-1. Medietilsynet skal forvalte eksisterende konsesjonsordninger for lokalradio på en slik måte at det innenfor gjeldende regelverk stimuleres til og legges til rette for et lokalt mediemangfold.

Utgangspunktet for vurderingen er rammebetingelser for digital lokalradiodrift i Lokalradioblokka, herunder gjeldende konsesjonsvilkår fastsatt i vedtak om tildeling av konsesjoner til opprettelse og drift av senderanlegg i Lokalradioblokka.

Det mest aktuelle konsesjonsvilkåret i anleggskonsesjonene for vurderingen er konsesjonsvilkår nr. 4, som lyder:

*“Anleggskonsesjonæren plikter å drive og koordinere det felles sendernet i lokalregionen på en slik måte at det stimulerer til digital lokalradiovirksomhet og gir best mulig kapasitetsutnyttelse av nettene. Anleggskonsesjonærer plikter å tilby transmisjonsavtale så lenge det finnes kapasitet i sendernet. Anleggskonsesjonær plikter å opprettholde kontinuerlig drift av senderanlegget”. (Medietilsynets understrekning)*

Det fremgår av Meld. St. 8 (2010-2011) *Digitalradiomeldinga pkt. 6.5.3* at det ikke skulle stilles krav om lokal tilknytning eller settes en grense for hvor mange anleggskonsesjoner i Lokalradioblokka én aktør kan ha. Videre ble det gjennom Meld. St. 24 (2014-2015) *Rammevilkår for lokalradio i samband med digitaliseringa av radiomediet* (heretter «Lokalradiomeldingen») lagt opp til en tildelingsform for innholdskonsesjoner i Lokalradioblokka der kringkastere som har inngått leieavtale med en anleggskonsesjonær etter søknad automatisk får innholdskonsesjon av Medietilsynet. Dette innebærer i praksis en registreringsordning. Det stilles heller ikke nærmere krav om sending av lokalt innhold eller hvor mange innholdskonsesjoner én aktør kan inneha. Heller ikke er det lagt begrensninger på mulighet for samsendinger. Følgelig er det heller ikke noe til hinder for at det samme radioinnholdet kan sendes i flere regioner i Lokalradioblokka så lenge kringkasteren innehar gyldig innholdskonsesjon for hver enkelt region.

## **Medietilsynets vurdering**

A-media anfører at antall lokalradioregioner er redusert til fra 37 til 29, i strid med føringene i Lokalradiomeldingen. Medietilsynet påpeker at det er utstedt separate anleggskonsesjoner til opprettelse og drift av senderanlegg for 36 av 37 lokalradioregioner, jf. kringkastingsforskriften § 1-5. Lokalregion 29 Namdalen står p.t. ledig. Medietilsynet fører jevnlig kontroll med at lokalradio som sender i de ulike regionene har gyldig innholdskonsesjon til drift av lokalradio i den aktuelle regionen jf. kringkastingsforskriften § 7-1. Medietilsynet finner derfor ikke grunnlag for at det opereres senderanlegg eller sendes innhold uten gyldig konsesjon. Medietilsynet mener derfor at tilsynsansvaret etter kringkastingsforskriften §§ 1-5 og 7-1 jf. kringkastingsloven §§ 2-1 og 2-2 er ivaretatt.

Videre må det vurderes om det foreligger omstendigheter som utgjør brudd på vilkår i enten anleggs- eller innholdskonsesjonene, tolket i lys av formålet med vilkårene slik det er uttrykt av lovgiver i ulike stortingsmeldinger og forarbeider.

Konsekvensen av å «slå sammen» regioner slik det er beskrevet av A-media, er etter Medietilsynets vurdering den samme som ved samsending av innhold; at identisk radioinnhold kan sendes med et større geografisk dekningsområde enn én region. Det er ikke noe forbud i gjeldende innholdskonsesjoner på DAB mot å samsende eller videresende innhold fra egne eller andres radiokanaler, verken innenfor eller på tvers av lokalradioregioner. Medietilsynet viser til Lokalradiomeldingen punkt 3.3 der det kommer frem at tildelingen av innholdskonsesjon i praksis vil fungere som en registreringsordning.

Når det gjelder anleggskonsesjonærens plikter anfører A-media at det strider mot konsesjonsvilkårene at flere regioner driftes av den samme multiplekseren. I konsesjonsvilkår nr. 4 heter det blant annet at anleggskonsesjonæren plikter å tilby transmisjonsavtale så lenge det finnes kapasitet i sendernettet. Det er Medietilsynets vurdering at det med hensyn til å legge til rette for et lokalt mediemangfold, må stilles krav om at lokalradioer som ønsker det, ikke fratas muligheten til å sende i én region gjennom tekniske tilpasninger som ikke er reversible. Anleggskonsesjonæren har på sin side rett til å få dekket sine kostnader knyttet til drift av senderanlegget gjennom leiekostnader fra radioene som sender på nettet.

Det kan etter Medietilsynets vurdering ikke utledes noen plikt av konsesjonsvilkårene om at anleggskonsesjonærer til enhver tid må operere én multiplekser per region. Heller ikke formålsbetraktninger knyttet til lokalt mediemangfold eller andre føringer i forarbeider støtter en slik fortolkning.

Medietilsynet finner også grunn til å påpeke at det i utlysningen av Riksblokk II ikke ble lagt føringer om bruken av ressursen, ei heller hvorvidt den skulle benyttes til riksdekkende, regional eller lokal radioinndeling av områder. Utlysningen ga ingen berettiget forventning om at Riksblokk II skulle ha beskyttelse eller enerett mot konkurranse fra Lokalradioblokk i form av samsendinger mellom flere lokalradioregioner.

Medietilsynet har på bakgrunn av henvendelsen fra A-media og ovennevnte konsesjonsvilkår bedt de aktuelle anleggskonsesjonærene redegjøre for følgende forhold:

- Hvorvidt en lokalradio med innholdskonsesjon som ønsker å starte opp med sendinger i én region i Lokalradioblokk kan tilbys transmisjonsavtale for den enkelte separate region og om dette er teknisk mulig.
- Hvis ja, hvorvidt radioen påføres ekstra kostnader eller investeringer.
- Hvis nei, i hvilke regioner/geografiske områder distribusjon vil skje. I tillegg ble det bedt om en redegjørelse for hvilke økonomiske konsekvenser dette vil ha for innholdskonsesjonæren(e), både med hensyn til senderleie og andre forhold slik som TONO/Gramo-avgifter.
- Hvorvidt en innholdskonsesjonær som sender likt radioinnhold i flere regioner senere står fritt til å endre leieavtalen tilbake til én region.

Medietilsynet har mottatt den forespurte informasjonen fra samtlige anleggskonsesjonærer som ble kontaktet. Alle aktørene bekrefter at innholdskonsesjonærer i deres anlegg, både eksisterende konsesjonærer og nye søkere, står fritt til å inngå avtale om å sende i én enkeltregion eller i flere regioner. Innholdskonsesjonærer som ikke lenger ønsker å sende i flere regioner står fritt til å si opp transmisjonsavtalen, og inngå ny avtale for kun én region. Samtlige av anleggskonsesjonærene bekreftet at det var ingen tekniske eller avtalemessige begrensninger for dette. Et eksempel på en slik situasjon ble beskrevet av Hutchinson AS, som blant annet innehar anleggskonsesjon i region 1 (Østfold). Selskapet beskriver at det på et tidspunkt var radioer som ønsket å innlemme regionen i multiplekset for Oslo/Akershus. Dette ble imidlertid ikke gjort da en av leietakerne i nettet ikke ønsket denne tilleggsdekningen.

Medietilsynet har videre innhentet informasjon fra Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom), som bekrefter at det ikke er tekniske hindringer

for at anleggskonsesjonærer når som helst kan dele opp sendernettene slik at aktører som ønsker å sende i enkeltregioner kan få mulighet til det.

På denne bakgrunn legger Medietilsynet til grunn at det hos de anleggskonsesjonærene som klagen omhandler, er mulig for en radio som ønsker det å kun sende i en enkeltregion. Det foreligger ikke rettslig grunnlag for å pålegge en anleggskonsesjonær å operere med én multiplekser per region, så lenge ovennevnte forutsetning er ivaretatt. Etter Medietilsynets vurdering foreligger det derfor ikke brudd på konsesjonsvilkårene hos anleggskonsesjonærene som er omtalt i A-medias klage.

For øvrig kan Medietilsynet opplyse at tilsynet ikke har mottatt noen henvendelser fra innholdskonsesjonærer i de aktuelle regionene om at de er «tvunget» til å sende i større områder enn de selv ønsker. Det har derfor ikke vært henvendelser eller klager fra direkte berørte parter som skulle tilsi at Medietilsynet reiser tilsynssak knyttet til de forhold som A-media tar opp. På forespørsel fra Medietilsynet opplyser Norsk Lokalradioforbund at heller ikke de har mottatt slike henvendelser eller registrert uttrykk for misnøye fra medlemmer eller andre angående utvidet distribusjon etter sammenslåing av DAB-nett. Norsk lokalradioforbund peker på at sammenslåingen av DAB-regioner resulterer i lavere distribusjonskostnader for alle leietakere i det aktuelle nettet. Lokalradioforbundet viser til at drift av DAB-nett er kostnadskrevende, og kun et fåtall av nettene er økonomisk bærekraftige. Forbundet mener derfor at et sammenslått nett har lavere driftskostnader og flere leietakere enn dersom nettene driftes separat. Flere av anleggskonsesjonærene peker på at egne multipleksere i alle DAB-regioner vil påføre selskapene en større månedlig driftskostnad, som må fordeles på leietakerne. Dette vil, etter anleggskonsesjonærenes vurdering, forverre situasjonen for leietakerne ytterligere. Medietilsynet legger opplysningene til grunn. Ut fra hensynet til mediemangfold bør det være et visst handlingsrom for anleggskonsesjonærene til å innrette sin virksomhet på en slik måte at det gir grunnlag for bærekraftig drift i en økonomiske krevende situasjon. Forutsetningen er at dette skjer innenfor rammene av gjeldende regelverk. Medietilsynet viser herunder til at det i konsesjonsvilkårene pekes på at anleggskonsesjonær skal drive sendernettet på en slik måte at det stimulerer til digital lokalradiovirksomhet.

A-media anfører at sammenslåing av regioner vil innebære økte TONO/Gramo-avgifter for innholdskonsesjonærer, fordi vederlaget beregnes etter potensielle lyttere i et konsesjonsområde. Etter Medietilsynets vurdering er ikke dette forholdet av vesentlig betydning for om det foreligger brudd på konsesjonsvilkårene. Medietilsynet har likevel undersøkt de faktiske forhold knyttet til beregningen av slike utgifter og etter det tilsynet har fått opplyst fra anleggskonsesjonærene er Gramo-vederlaget omsetningsbasert mens TONO-vederlaget knyttes opp mot faktiske lyttertall. Dersom en kanal øker sitt nedslagsfelt er det faktisk antall dokumenterte lyttere som bestemmer vederlagstrinnet i dagens modell. Norsk Lokalradioforbund bekrefter overfor Medietilsynet disse opplysningene. Forbundet presiserer samtidig at forutsetningen for beregning av TONO-vederlag etter faktiske lyttertall er at stasjonen kan dokumentere slike tall. Forbundet uttaler videre at med mindre økt dekning resulterer i en betydelig økning i lyttertall, vil en utvidelse av dekningen ikke ha vesentlig innvirkning på TONO-vederlaget for stasjoner som kan dokumentere sine lyttertall. Videre opplyser forbundet at de erfarer at TONO utviser skjønn i tilfeller hvor en aktør får uønsket tilleggsdekning, for eksempel dersom en DAB-region overskrider stasjonens kjerneområde.

Forbundet opplyser for øvrig at det for tiden arbeider med å reforhandle begge avtaler med sikte på å etablere mer rettferdige og rimelige vederlagsmodeller for lokalradio.

## Konklusjon

Samlet vurderer Medietilsynet at anførselene i prosessvarselet fra A-media ikke gir grunnlag for å reise tilsynssak mot de aktuelle anleggskonsesjonærene. Saken avsluttes fra tilsynets side.

Dette brevet er ikke et enkeltvedtak, og kan ikke påklages.

Med hilsen

Hanne Beate Nistad Sekkelsten  
direktør for juridisk og regulatorisk avdeling

Erik Langebeck  
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen underskrifter

Kopi til:

|                                  |                   |      |           |
|----------------------------------|-------------------|------|-----------|
| Bording Media                    | Tivoliveien 11    | 4812 | KONGSHAVN |
| JærRadioGruppen AS               | Postboks 10       | 4301 | SANDNES   |
| Lokalradioene i Innlandet AS     | Postboks 104      | 2271 | FLISA     |
| Nasjonal kommunikasjonsmyndighet | Postboks 93       | 4791 | LILLESAND |
| Regjeringsadvokaten              | Postboks 8012 Dep | 0030 | OSLO      |